

Rotterdam, 26 februari 2025

Aan: Leden van de vaste commissie Justitie & Veiligheid Tweede Kamer der Staten-Generaal ten behoeve van de **commissievergadering Personen- en Familierecht 12 maart 2025**

Betreft: Herstelwet adoptie en rechtvaardig beleid voor geadopteerden

Geachte commissieleden,

U ontvangt deze brief namens stichting ARAN (Adoptee Rights Activism Netherlands) welke opkomt voor de belangen van geadopteerden in Nederland, het collectief Dutch Adoptee Action Group en het bureau voor gelijke behandeling in Rotterdam stichting RADAR.

Bij stichting RADAR meldde zich een client, omdat zij voor haar kinderen geen verlof kon krijgen van school om het afscheidsritueel van haar overleden echtgenoot – en de vader van haar kinderen – bij te wonen in zijn geboorteland Korea. Cliënte en haar overleden man zijn allebei geadopteerd vanuit Korea naar Nederland, waarmee hun ouders van herkomst volgens de Nederlandse wet niet meer hun juridische ouders zijn. De adoptieouders hebben na de adoptie de rol van juridische ouders verkregen. Hierdoor vallen er ook geen rechten meer te ontlenen aan de feitelijke bloedband tussen de kinderen van cliënte en hun Koreaanse grootouders van zowel vaders- als moederszijde. Dit raakt de identiteit van vele geadopteerden, hun kinderen, kleinkinderen en volgende generaties: geadopteerden zijn als kind buiten hun wil om – en in veel gevallen ook buiten de wil of medeweten om van de ouders zelf – gescheiden van hun ouders. Het is daarom onrechtvaardig dat zij en hun families geen rechten meer kunnen ontlenen aan hun relatie terwijl zij een feitelijke bloedband hebben.

Daarnaast bestaan er op basis van ongelijkheid fundamentele verschillen tussen geadopteerde kinderen en niet-geadopteerde, biologisch eigen, kinderen. Dit heeft onder andere betrekking op toegang tot informatie over de adoptie.

De wetgever werkt momenteel aan nieuwe adoptiewetgeving, waaronder herstel en ondersteuning voor geadopteerden, ter uitvoering van de op 11 april 2024 ingediende en op 16 april 2024 aangenomen [motie nummer 33836-93 personen- en familierecht](#). Graag vragen wij uw aandacht voor de hierboven geschetste problematiek en roepen wij op om de volgende punten op te nemen in de herstelwet, om de positie van geadopteerden (en volgende generaties) ten opzichte van hun oorspronkelijke families te herstellen alsmede om de ongelijkheid tussen geadopteerden en niet-geadopteerden ten opzichte van hun wettige Nederlandse ouders weg te nemen:

- 1) Creëer een regeling waarmee geadopteerden en volgende generaties door overheden in Nederland en in hun herkomstlanden financieel en organisatorisch ondersteund worden in het zoeken naar hun oorsprong of herkomst en essentiële informatie zoals identiteiten van de ouders en de eigen geboortenamen, geboortedatum en geboorteplaats te achterhalen.
- 2) Creëer een regeling die het mogelijk maakt voor geadopteerden en volgende generaties om eenvoudig en kosteloos hun identiteit te herstellen, hieronder vallen in ieder geval, maar niet limitatief:
 - a. Herstel van voornaam/voornamen en achternaam;
 - b. Herstel van geboortedatum;
 - c. Herstel van geboorteplaats;
 - d. Toevoeging van ouders van oorsprong op de geboorteakte.
- 3) Creëer een regeling waarmee geadopteerden, hun kinderen, kleinkinderen en volgende generaties recht hebben op het opnemen van bijzonder verlof in de vorm van WAZO-verlof voor het maken van reizen naar hun land van herkomst. Dergelijke reizen worden ook wel rootsreizen of herstelreizen genoemd en zijn noodzakelijk voor mensen met een adoptieverleden om te kunnen werken aan herstel op vele manieren. Zo wordt deze groep Nederlanders ondersteund en worden werkgevers en scholen ontlast. Het zou idealiter gaan om bijvoorbeeld drie weken per kalenderjaar.
- 4) Als geadopteerden contact hebben hersteld met hun families van herkomst, herstel dan (een deel van) de rechten die zij kwijtraakten door hun adoptie, indien beide partijen dit wensen. Op dit moment is herstel enkel mogelijk als de geadopteerde eerst de juridische band met de adoptieouders ontbindt. Dit is vaak onwenselijk en biedt nog steeds geen garantie dat de

juridische band met de familie van herkomst kan worden hersteld. Dit geeft geadopteerden en volgende generaties ook het recht om bijzonder verlof op te nemen als een familielid overlijdt, gaat trouwen of ernstig ziek wordt. Ons voorstel is de rechten en plichten van de adoptieouders intact te laten én de rechten met de oorspronkelijke ouders te herstellen, waardoor een normale omgang met de alle ouders niet wordt belemmerd. Hiertoe dient, in geval van transnationale adoptie, samenwerking met landen van herkomst tot stand te worden gebracht, desnoods door het opstellen van een verdrag hiertoe. Dit doet ook recht aan het feit dat het doorsnijden van de juridische band door de adoptie eerder is geregeld in een verdrag, namelijk het Haags Adoptieverdrag (HAV). Op hetzelfde niveau dient geregeld te worden dat deze ingrijpende maatregel kan worden teruggedraaid of hersteld.

- 5) Schrap de verplichting tot toestemming van adoptieouders voor de inzagerechten in het adoptiedossier indien een volwassen geadopteerde hierom verzoekt. De omstandigheden, motivatie en reden van adoptieouders die leiden tot hun keuze om een kind te adopteren, maakt deel uit van en is van zeer grote invloed op het leven en het welzijn van de geadopteerde. Geadopteerden hebben het recht om inzage te krijgen in alle informatie die betrekking had op de voorbereidingen en totstandkoming van hun adoptie, omdat dit deel uitmaakt van hun identiteitsvorming.

Geadopteerden hadden geen inspraak in het juridisch wissen of wijzigen van hun identiteit omdat zij nog minderjarig waren. Zij moeten de mogelijkheid hebben om dit, zodra zij volwassen zijn, op eenvoudige en kosteloze wijze ongedaan te maken en mogelijk ook meerdere keren te wijzigen indien nieuwe informatie opduikt over de oorspronkelijke identiteit.

Hetzelfde geldt voor de volgende generaties die nu stuiten op problemen omdat hun geadopteerde ouder overleden is en de eigen naam niet heeft kunnen herstellen waardoor het voor de volgende generatie juridisch onmogelijk blijkt om dit alsnog voor zichzelf te kunnen doen.

In de **bijlage** treft u een uitgebreide toelichting op de **problemen die geadopteerden en volgende generaties nu ondervinden**.

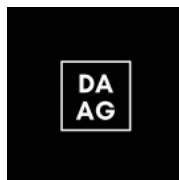
Hoogachtend,

Mevrouw Dong Hee Kim (Korea), voorzitter en oprichter [Stichting ARAN](#) en mede-initiatiefnemer informeel collectief Dutch Adoptee Action Group (DAAG);

Mevrouw Joon Hee Blikman (Korea), mede-initiatiefnemer informeel collectief Dutch Adoptee Action Group (DAAG) en artistiek leider van Cultuurpodium [Ver van Hier](#)

Sjaak van der Linde, Voorzitter [Discriminatie.nl](#).

De heer Hans den Hartigh, Consulent discriminatiezaken [stichting RADAR Inc.](#)

De inhoud van deze brief wordt – naast de opstellers – inhoudelijk gesteund door de volgende in totaal **62 belangengroepen, experts en makers** (zie volgende pagina's):

Ondertekenaars hebben hun roots in en vertegenwoordigen belanghebbenden uit: Nederland, Korea, Vietnam, Brazilië, Colombia, Haïti, China en Taiwan, Indonesië, Bangladesh, Sri Lanka, Chili, India, Ethiopië, Nepal, België, Griekenland, Israël, Palestina en Suriname.

Naam	Expertise of functie	Organisatie	Publicatie/performance
------	----------------------	-------------	------------------------

Belangengroepen – geadopteerden en donorverwekten – 17

Lynelle Long (Vietnam)	Founder	Intercountry Adoptee Voices (ICAV)	
Bestuur (Nederland)		Stichting Verleden in Zicht	
Ellen Venhuizen (Nederland)	Voorzitter	Stichting De Nederlandse Afstandsmoeder	
Bestuursleden (Brazilië)	Bestuur	Saudades do Brasil	
Nikwi Hoogland (China en Taiwan)	Voorzitter	Stichting Adoptiepedia	
Marcia Engel (Colombia)	Voorzitter	Plan Angel	
Judy Aubrain (Haïti)	Voorzitter	Plan Kiskeya	
Maria Clara Blaauw (Brazilië)	Bestuurslid	CAFE (Critical Adoptees Front Europe)	
Bestuur (Indonesië)		Stichting IBU Indonesia	
Bestuur (Indonesië)		Roots Indonesië	
Nasima Verheul (Bangladesh)	Voorzitter	Stichting Shapla Community	
Oprichters (Ethiopië)	Community	ETAN – Ethiopian Netherlands Triangle – organisatie i.o.	
Mirjam Hunze (Chili)	Voorzitter	Stichting Chilean Adoptees	
Bestuursleden (India)	Bestuur	DNA India Adoptees	
Ruchama Bloemendaal (Nepal)	Voorzitter	Stichting Free The Beloved Nepali Daughters	
Rui Jun Luong	Voorzitter	Stichting Asian Raisins	
Ties van der Meer	Voorzitter	Stichting Donorkind	

Geadopteerde wetenschappers en experts – 9

Sarah Janaki Peshala de Vos (Sri Lanka)	Antropoloog, voormalig programmamanager NGO kinderrechten		
Shila Khuki de Vries MSc. (Bangladesh)	Shila Khuki de Vries MSc Externe promovenda interlandelijk adoptiesysteem en ontwikkelingsstudies	Radboud Universiteit	
Dr. Hari Prasad Sacré (Nepal)	Postdoctoraal medewerker	Universiteit Gent	
Sophie WithaECKX	Universitair Docent filosofie		Samensteller boek <i>“Voorbij transnationale adoptie”</i>
Hilbrand Westra (Korea)	Expert interlandelijke adoptie en trauma		
Marjolein Dikkerboom (Korea)	Advocaat voornaamswijziging/vaststellen geboortegegevens		

Naam	Expertise of functie	Organisatie	Publicatie/performance
Ae Ra van Geel (Korea)	Psychologisch consultant, Sociaal & cultureel antropoloog		Boek " <u>Ongewenst</u> "
Dewi Deijle (Indonesië)	Jurist	OAJU	Boek " <u>Postpakketjes van Overzee</u> "
Yoon-Shik Boxman (Korea)	Bestuurder in de culturele sector		

Makers – geadopteerden en donorverwekten – 26

Geadopteerden uit Sri Lanka, Korea, Bangladesh, Colombia en Brazilië	Projectleiding en programmteam		Cultuurpodium " <u>Ver Van Hier</u> "
In-Soo Radstake (Korea)	Filmmaker		Film " <u>Made in Korea</u> "
Dilani Butink (Sri Lanka)	Podcastmaker		Podcast " <u>Pink Cloud Project</u> "
Kelly-Qian van Binsbergen (China)	Programmamaker	<u>Omroep ZWART</u>	Documentaireserie " <u>De Afhaalchinees</u> "
Maria Catalina en Yeny (Colombia)	Podcastmakers		Podcast " <u>Lavida</u> "
Ester de Lau en Eefje Habets	Podcastmakers		Donorkindpodcast " <u>de Kwak Kwaak</u> "
Dizzi Geetha (Sri Lanka)	Artiest		Voorstelling " <u>Metamorphosis</u> "
Marina van Dongen (Griekenland)	Journalist en auteur		Boek " <u>De Adoptie monologen</u> "
Narhea Goossens (India)	Theatermaker		Voorstelling " <u>Naar Huis</u> "
Sharid Alles (India) en Eva Cleven (Israel)	Journalisten en podcastmakers		Podcast " <u>Zwart Gat</u> "
Nina Jurna (Suriname & Palestina)	Journalist en correspondent		Diverse producties over migratie en adoptie " <u>Van Bahia tot Brooklyn</u> "
Harriët Duurvoort (Suriname)	Journalist en auteur		Boek " <u>De Dochter</u> "
Doriet Begemann	Documentairemaker		Documentairereeks " <u>Mijn naam was</u> "
Mi-Jung (Myranda) Kim (Korea)	Auteur		Boek " <u>Wees – Moederliefde onder voorwaarden</u> " Boek " <u>Daarheen en weer terug</u> "
Won Jin Choe (Korea)	Auteur		Boek " <u>Recht doen aan ervaring</u> " Films " <u>In Search of Mother's Love</u> " en " <u>VICE Dumpling Stories</u> "
Xiangxia van den Ham (China)	Filmmaker		Documentairereeks " <u>Lieve Laura</u> "
Nicky Gijsbers (Nederland)	Documentairemaker		Boek " <u>Dit is ook China</u> "
Cindy Zhu Huijgen (China)	Journalist en auteur		Diverse performances en gedichten over adoptie
Kevin – Ahn Kwang Soo - Groen (Korea)	Performance and spoken word artist		Voorstelling " <u>To be of nooit geweest</u> "
José Montoya (Colombia)	Theatermaker		Film " <u>Geographies of Kinship</u> "
Daan Vree (Korea)	Filmmaker		

Naam	Expertise of functie	Organisatie	Publicatie/performance
Sara Seijin Chang van der Heijde	Kunstenaar		Installatie " <u>Four Months, Four Million Light Years</u> "
Sam van den Haak (Sri Lanka)	Auteur		Boek " <u>Niet geboren op mijn verjaardag</u> "
Asha Dijkstra (India)	Auteur		Boek " <u>Een verboden dochter uit India</u> "
Betty Loha (Ethiopië)	Auteur		Boek " <u>Mam, ik kan niet meer</u> "
Mieke Murkes (Korea)	Hoofdpersonage		Film " <u>Between Goodbyes</u> "

Wetenschappers en experts (niet geadopteerd) - 10

Pien Bos	Antropoloog Voormalig directeur Wereldkinderen (2003-2009), klokkenluider interlandelijke adoptie (2009) en voormalig directeur-bestuurder CoMensha, het Nederlands Coördinatie Centrum tegen Mensenhandel (2015-2023)		
Ina Hut			
Kristen Cheney	Adoption scholar		
Iris van der Tuin	Professor of Theory of Cultural Inquiry	Universiteit Utrecht	Onderzoek " <u>Je hebt een kleur, maar je bent Nederlands - Identiteitsformaties van Geadopteerden van Kleur</u> "
Prof. dr. Gloria Wekker	Professor emerita Gender en Etniciteit	Universiteit Utrecht	Onderzoek " <u>Je hebt een kleur, maar je bent Nederlands - Identiteitsformaties van Geadopteerden van Kleur</u> "
Els Leijts	Genealogisch expert		
Maureen Davis		Praktijk Afstammingsvragen	Boek " <u>Schatgraven in de kelder van tante D.</u> "
André Nuytinck	Emeritus Hoogleraar Privaatrecht (o.a. personen- en familierecht)	Radboud Universiteit en Erasmus Universiteit	
Prof. Machteld Vonk	Hoogleraar Internationaal en Europees personen- en familierecht		
Pauline Hillen	Voormalig manager Wereldkinderen, MfN-register mediator en zoektochten Brazilië		

Adoptieouders - 2

Rob Marreevee			Boek " <u>Vaderland</u> "
Annemieke Figuee			Podcast " <u>De optie adoptie</u> "

In totaal 62 belangengrepen en individuen uit het veld